

TERMENELE ÎN PROCEDURA FISCALĂ

Dr. Arina DRAGODAN – Consilier superior
Ministerul Finanțelor

Reglementarea termenelor procedurale în Codul de procedură fiscală

Codul de procedură fiscală¹ reglementează termenele la *Titlul III, Capitolul VI, art. 75-78.*

În ceea ce privește modul de calcul al termenelor, Codul de procedură fiscală nu reglementează norme specifice, făcând doar trimitere la dispozițiile Codului de procedură civilă². În acest sens, Codul de procedură fiscală dispune că termenele de orice fel privind exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Codul fiscal³, de Codul de procedură fiscală, precum și de alte dispoziții legale aplicabile în materie, se calculează potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă, republicat, dacă legislația fiscală nu dispune altfel.

Codul de procedură fiscală conține însă la art. 76 câteva prevederi specifice privind **prelungirea termenelor**. Astfel că termenele stabilite în baza legii de un organ fiscal pot fi prelungite de acesta în situații temeinic justificate, la cerere sau din oficiu.

Ori de câte ori legislația fiscală prevede un termen în care contribuabilii/plătitorii trebuie să își îndeplinească obligațiile prevăzute de legea fiscală, în legătură cu creanțele administrate de organul fiscal central, acesta poate fi prelungit/modificat, pentru motive justificate ce țin de activitatea de administrare a creanțelor fiscale, prin ordin al ministrului finanțelor.

În doctrină⁴ s-a apreciat că “prevederile art. 76 Cod de procedură fiscală au ca sferă de aplicare exercitarea de către organele fiscale a dreptului lor de apreciere în legătură cu stabilirea unor termene procedurale fiscale în care contribuabilii/plătitorii trebuie să îndeplinească anumite acte cu relevanță fiscală. Astfel că, ori de câte ori legea prevede dreptul organului de a stabili termene pentru contribuabili/plătitori în vederea exercitării unor drepturi sau îndeplinirii unor obligații, organul fiscal are drept de apreciere și în ceea ce privește prelungirea termenului.

Între situațiile în care organul fiscal este în drept să stabilească termene procedurale menționăm:

- termen pentru îndeplinirea unor măsuri dispuse pe perioada derulării unei inspecții fiscale, în temeiul art. 118 alin. (8) Cod de procedură fiscală;
- termene în scopul audierii contribuabililor/plătitorilor, în temeiul art. 9 alin. (3) Cod de procedură fiscală;
- termen pentru discuția finală a constatărilor inspecției fiscale și a consecințelor lor fiscale, în temeiul art. 130 alin. (2) Cod de procedură fiscală.”.

Cu privire la prevederile art. 76, în forma inițială, cu un singur alineat (“Termenele stabilite în baza legii de un organ fiscal pot fi prelungite de acesta în situații temeinic justificate, la cerere sau din oficiu.”), *un alt autor⁵ a apreciat că «organele fiscale, la cerere sau din*

¹ *Legea nr. 207/20.07.2015 privind Codul de procedură fiscală* (M.O. nr. 547/23.07.2015), cu modificările și completările ulterioare

² *Legea nr. 134/01.07.2010 privind Codul de procedură civilă*, republicată (M.O. nr. 247/10.04.2015), cu modificările și completările ulterioare

³ *Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal* (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare

⁴ T. Anghel, *Codul de procedură fiscală. Comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu, București, 2020, p. 254

⁵ C.F. Costaș (coord.), L. Dobrinescu, H. Sasu ș.a., *Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole*, Ed. Solomon, București, 2016, pp. 189-190

oficiu, pot decide să prelungească termenele prevăzute de legislația fiscală, dacă apreciază că o asemenea prelungire este oportună. (...) Articolul 76 instituie în sarcina organului fiscal un drept exclusiv de a aprecia dacă prelungirea termenelor procedurale se impune sau nu. Trebuie criticată din nou imprevizibilitatea textului legal, care nu oferă niciun reper cu privire la ceea ce înseamnă sintagma “temeinic justificate”, ceea ce ar putea prefigura aplicarea în mod divergent a acestui text legal de la un organ fiscal la altul. De asemenea, trebuie remarcat și aspectul că acest articol nu oferă niciun reper cu privire la perioada maximă cu care pot fi prelungite termenele din procedura fiscală.».

Aceste critici au fost avute în vedere de către legiuitor, textul anterior al articolului 76 criticat fiind ulterior completat⁶ cu un nou alineat, care dispune că:

“Ori de câte ori legislația fiscală prevede un termen în care contribuabilii/plătitorii trebuie să își îndeplinească obligațiile prevăzute de legea fiscală, în legătură cu creanțele administrate de organul fiscal central, acesta poate fi prelungit/modificat, pentru motive justificate ce țin de activitatea de administrare a creanțelor fiscale, prin ordin al ministrului finanțelor publice.”.

Intenția de reglementare rezultă din Expunerea de motive⁷ potrivit căreia “s-a constatat că sunt situații în care contribuabilii sunt în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile fiscale din motive obiective, cum ar fi și situația care a generat prorogarea termenului de la art. 62, respectiv imposibilitatea finalizării legislației secundare și a parametrilor tehnici care vor sta la baza sistemului informatic necesar transmiterii informațiilor de către instituțiile financiare în termenul prevăzut de lege. Prevederile art. 77 conferă posibilitatea organelor fiscale de a prelungi termenele administrative (cele stabilite de organul fiscal) în situații temeinic justificate, fără a exista posibilitatea prorogării termenelor stabilite prin lege pe cale generală, pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale de către contribuabili.

În acest context, s-a constatat necesitatea prelungirii/modificării unor termene în care contribuabilul trebuie să-și îndeplinească obligațiile fiscale prevăzute de legislația fiscală, pe cale generală, ca urmare a unor motive obiective determinate de anumite situații justificative, cum ar fi imposibilitatea contribuabililor de a-și îndeplini obligațiile declarative datorită neadoptării formularisticii în termen util.

Ca urmare, s-a propus reglementarea la art. 76 din Codul de procedură fiscală a posibilității prelungirii/modificării acestor termene prin acte administrative cu caracter normativ. Această propunere are în vedere situațiile în care este justificată prelungirea/modificarea unui termen din motive justificate care țin de activitatea autorității fiscale sau a organului fiscal și care pun contribuabilul să fie în imposibilitatea de a-și îndeplini o obligație la termenul legal, fie îi creează dificultăți în respectarea termenului de îndeplinire a obligației.”.

Astfel, din intenția de reglementare, înțelegem că sintagma “situații temeinic justificate” se referă la situațiile care țin de activitatea autorității fiscale sau a organului fiscal și care pun contribuabilul să fie în imposibilitatea de a-și îndeplini o obligație la termenul legal, fie îi creează dificultăți în respectarea termenului de îndeplinire a obligației.

Aceste situații în care termenele se prelungesc/modifică trebuie reglementate, așa cum dispune alin. (2) al art. 76 din Codul de procedură fiscală, printr-un ordin al ministrului finanțelor în cazul creanțelor fiscale administrate de organul fiscal central.

De asemenea, în procedura fiscală, **termenul de soluționare a cererilor contribuabilului/plătitorului** are o reglementare specială la art. 77 din Codul de procedură fiscală.

În acest sens, legiuitorul a reglementat un termen general în care cererile depuse de către contribuabil/plătitor la organul fiscal se soluționează de către acesta, respectiv un **termen de 45 de zile de la înregistrare**.

⁶ *Legea nr. 295/18.12.2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, precum și aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare (M.O. nr. 1.266/21.12.2020), pct. 16*

⁷ https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?idp=18122

FISCALITATE

Acest termen poate fi prelungit în situațiile în care, pentru soluționarea cererii, este necesară administrarea de probe suplimentare relevante pentru luarea deciziei, cu perioada cuprinsă între data solicitării probei și data obținerii acesteia, dar nu mai mult de:

a) două luni, în cazul în care sunt solicitate probe suplimentare de la contribuabilul/plătitorul solicitant;

b) 3 luni, în cazul în care sunt solicitate probe suplimentare de la autorități sau instituții publice ori de la terțe persoane din România;

c) 6 luni, în cazul în care sunt solicitate probe suplimentare de la autorități fiscale din alte state, potrivit legii.

De asemenea, legiuitorul fiscal a mai reglementat și alte situații în care termenul poate fi prelungit, și anume:

În situația în care sunt solicitate probe suplimentare de la contribuabilul/plătitorul solicitant, termenul de două luni poate fi prelungit de organul fiscal la cererea contribuabilului/plătitorului;

În situațiile în care sunt solicitate probe suplimentare de la autorități sau instituții publice ori de la terțe persoane din România sau de la autorități fiscale din alte state, organul fiscal are obligația să înștiințeze contribuabilul/plătitorul cu privire la prelungirea termenului de soluționare a cererii;

În situația în care, pe baza analizei de risc, soluționarea cererii necesită efectuarea inspecției fiscale, termenul de soluționare a cererii este de cel mult 90 de zile de la înregistrarea cererii, prevederile alin. (2)-(4) ale art. 77 aplicându-se în mod corespunzător. În acest caz, contribuabilul/plătitorul trebuie notificat cu privire la termenul de soluționare aplicabil în termen de 5 zile de la finalizarea analizei de risc. Inspecția fiscală pentru soluționarea acestei cereri este o inspecție fiscală parțială, adică o verificare a modului de îndeplinire a uneia sau mai multor obligații fiscale, precum și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală și contabilă, ce revin unui contribuabil/plătitor pentru o perioadă de timp determinată.

Legiuitorul a reglementat că inspecția fiscală pentru soluționarea unei astfel de cereri poate fi suspendată în condițiile art. 127 din Codul de procedură fiscală. În acest caz, termenul pentru soluționarea cererii nu se prelungește.

Perioadele în care inspecția fiscală este suspendată nu sunt incluse în calculul termenului de soluționare a cererii.

Cazul de forță majoră și cazul fortuit

Codul de procedură fiscală reglementează la art. 78 două cazuri de înlăturare a răspunderii pentru neîndeplinirea obligațiilor fiscale în termen, respectiv termenele prevăzute de lege pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale, după caz, nu încep să curgă sau se suspendă în situația în care îndeplinirea acestor obligații a fost împiedicată de ivirea unui caz de forță majoră sau a unui caz fortuit.

Legiuitorul fiscal dispune că obligațiile fiscale se consideră a fi îndeplinite în termen, fără perceperea de dobânzi, penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, ori aplicarea de sancțiuni prevăzute de lege, dacă acestea se execută în termen de 60 de zile de la încetarea acestor evenimente.

Forța majoră și cazul fortuit nu sunt definite în Codul de procedură fiscală, dar în temeiul dispozițiilor art. 3 din acest act normativ, unde Codul de procedură fiscală nu dispune, se aplică prevederile Codului civil⁸.

⁸ *Legea nr. 287/17.07.2009 privind Codul civil, republicată (M.O. nr. 505/15.07.2011), cu modificările ulterioare*

Astfel, Codul civil definește la art. 1351 **forța majoră** ca fiind orice eveniment extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil, iar **cazul fortuit** ca fiind un eveniment care nu poate fi prevăzut și nici împiedicat de către cel care ar fi fost chemat să răspundă dacă evenimentul nu s-ar fi produs.

Dacă, potrivit legii, debitorul este exonerat de răspundere contractuală pentru un caz fortuit, el este, de asemenea, exonerat și în caz de forță majoră.

În doctrină⁹ s-a apreciat că «pentru ca un eveniment să poată fi calificat drept forță majoră și implicit să îl scoată de sub incidența răspunderii contractuale (sau chiar delictuale) pe debitorul unei obligații, trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să fie extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil. Enumerarea este într-adevăr amplă și tocmai de aceea, sub condiția cumulului de caracteristici pe care o împrejurare trebuie să le întrunească pentru a fi calificată drept forță majoră, chiar în lipsa unei enumerări exhaustive făcute de legiuitor, situațiile de forță majoră sunt relativ rare. Astfel că, exemplificativ, nici chiar “explozia unui cauciuc sau blocarea sistemului de frânare ca urmare a unei defecțiuni a autovehiculului”¹⁰ nu au fost calificate drept evenimente de forță majoră.

Spre deosebire de ipoteza forței majore, cazul fortuit are în vedere mai puține condiții și anume imprevizibilitatea (de această dată relativă) și imposibilitatea împiedicării aceluși eveniment, care ia forma inevitabilității acestuia (analizată tot la nivel subiectiv, prin raportare la persoana celui care ar fi fost chemat să răspundă în lipsa producerii evenimentului). Tocmai pentru că sunt cerute nu doar mai puține condiții, ci și la un nivel mai apropiat de aprecierea “*in concreto*” decât de cea “*in abstracto*”, sunt mai numeroase situațiile care se pot încadra în sfera cazului fortuit, spre deosebire de cele în care poate fi reținută forța majoră».

Potrivit jurisprudenței naționale¹¹, Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că, în cauză, față de motivele invocate de reclamantă, respectiv că nu ar trebui să răspundă pentru diferența constatată în deconturile de TVA și impunerea suplimentară care s-a bazat pe încălcarea prevederilor art. 102 alin. (2) și (3) din Codul de procedură fiscală, referitoare la declarațiile fiscale, întrucât se găsește într-un caz fortuit, în care evidența contabilă nu a putut fi reconstituită integral, după intrarea în insolvență a societății care răspundea de contabilitatea sa, fără predarea documentelor contabile, nu este incident un caz fortuit.

În acest sens, instanța supremă a menționat faptul că instanța de fond (Curtea de Apel București, secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal) în sentința civilă nr. 2551 din 22 noiembrie 2019 a amintit și obligația societății de a păstra documentele contabile în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 82/1991¹² și a reținut că nu este incident un caz fortuit din perspectiva imposibilității reclamantei de a-și recupera documentele contabile de la societatea care a răspuns de ținerea contabilității.

Cu privire la înțelesul noțiunii de forță majoră în domeniul legislației fiscale comunitare, Curtea de Justiție a Uniunii Europene¹³ a arătat că «noțiunea de “forță majoră” în sensul

⁹ A.-D. Goh, *Forța majoră și cazul fortuit. Condiții. Divergența doctrinară. Jurisprudență*, <https://www.juridice.ro/660006/forta-majora-si-cazul-fortuit-conditii-divergenta-doctrinara-jurisprudenta.html>

¹⁰ *Tribunalul Suprem, sentința civilă nr. 424/1977, R.R.D. nr. 7/1977*, citată de A.-D. Goh, *op. cit.*

¹¹ *Decizia nr. 5081/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal*, <https://www.scj.ro/1093/detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=201697#highlight=###%20cazul%20fortuit>

¹² *Legea contabilității nr. 82/24.12.1991*, republicată (M.O. nr. 454/18.06.2008), cu modificările și completările ulterioare

¹³ *Hotărârea Curții (Camera a doua) din 18 decembrie 2007 (cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Cour de cassation - Franța) - Société Pipeline Méditerranée et Rhône (SPMR)/Administration des douanes et droits indirects, Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières (DNRED) în Cauza CJUE C-314/06 (JO C 51/23.2.2008)*

articolului 14 alineatul (1) prima teză din Directiva 92/12/CEE¹⁴ a Consiliului din 25 februarie 1992 privind regimul general al produselor supuse accizelor și privind deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse, astfel cum a fost modificată prin Directiva 94/74/CE¹⁵ a Consiliului din 22 decembrie 1994, vizează împrejurări străine antrepozitarului autorizat, anormale și imprevizibile, ale căror consecințe nu ar fi putut să fie evitate, în pofida tuturor diligențelor manifestate de acesta. Condiția potrivit căreia împrejurările trebuie să fie străine antrepozitarului autorizat nu se limitează la împrejurări exterioare acestuia într-un sens material sau fizic, ci vizează și împrejurări care par a ieși în mod obiectiv din sfera de monitorizare a antrepozitarului autorizat sau a fi situate în afara sferei de responsabilitate a acestuia.

Pierderile privitoare la o parte din produse care a curs dintr-un oleoduct ca urmare a caracterului fluid al acestora și a caracteristicilor solului pe care s-au vărsat, care au împiedicat recuperarea produselor respective, nu pot fi considerate “pierderi inerente naturii produselor” în sensul articolului 14 alineatul (1) a doua teză din Directiva 92/12.».

Ca urmare, în viziunea CJUE, noțiunea de forță majoră presupune un element obiectiv, privitor la împrejurările anormale și străine contribuabilului, și un element subiectiv, legat de obligația acestuia de a se proteja de efectele evenimentului anormal prin luarea măsurilor corespunzătoare, fără a accepta sacrificii excesive.¹⁶

Reglementarea termenelor procedurale în Codul de procedură civilă

Așa cum am arătat mai sus, legiuitorul fiscal a reglementat că în materie fiscală, în ceea ce privește calculul termenelor se aplică dispozițiile Codului de procedură civilă, republicat, în materie, dacă legislația fiscală nu dispune altfel.

În dreptul comun, Codul de procedură civilă reglementează termenele procedurale la Titlul V din Cartea I, art.180-186, reglementându-se stabilirea termenelor, calculul acestora și împlinirea termenelor.

Astfel că legiuitorul de drept comun a dispus că **termenele procedurale sunt stabilite de lege ori de instanță și reprezintă intervalul de timp în care poate fi îndeplinit un act de procedură sau în care este interzis să se îndeplinească un act de procedură.**

În cazurile prevăzute de lege, termenul este reprezentat de data la care se îndeplinește un anumit act de procedură.

În cazurile în care legea nu stabilește ea însăși termenele pentru îndeplinirea unor acte de procedură, fixarea lor se face de instanță. La fixarea termenului, aceasta va ține seama și de natura urgentă a procesului.

Astfel, *în doctrină*¹⁷ s-a apreciat că art. 180 din Codul de procedură civilă distinge între termenele procedurale legale (instituite prin Codul de procedură civilă sau prin dispoziții ale unor legi speciale - derogatorii de la dreptul comun) și termenele judiciare, dispuse de către instanțele de judecată, în scopul unei bune soluționări a cauzelor.

¹⁴ Directiva 92/12/CEE a Consiliului din 25 februarie 1992 privind regimul general al produselor supuse accizelor și privind deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse (JO L 76/23.3.1992)

¹⁵ Directiva 94/74/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 de modificare a Directivei 92/12/CEE privind acordurile generale pentru produsele care fac obiectul accizelor la deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse, a Directivei 92/81/CEE de armonizare a structurii accizelor pentru uleiurile minerale și a Directivei 92/82/CEE privind corelarea procentului reprezentat de accize la uleiurile minerale (JO L 365/31.12.1994)

¹⁶ T. Anghel, *op. cit.*, p. 262

¹⁷ A. Suci, *Excepțiile procesuale în noul cod de procedură civilă*, Ed. Universul Juridic, 2013, p. 433, citat de T. Patancius, *Sanctiunea decaderii în reglementarea NCPC*, <https://www.juridice.ro/259361/sanctiunea-decaderii-in-reglementarea-ncpc.html>

În ceea ce privește **calculul termenului**, în afară de cazul în care legea dispune altfel, acesta se calculează după cum urmează:

1. când termenul se socotește pe ore, acesta începe să curgă de la ora zero a zilei următoare;
2. când termenul se socotește pe zile, nu intră în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua când acesta se împlinește;
3. când termenul se socotește pe săptămâni, luni sau ani, el se împlinește în ziua corespunzătoare din ultima săptămână ori lună sau din ultimul an. Dacă ultima lună nu are zi corespunzătoare celei în care termenul a început să curgă, termenul se împlinește în ultima zi a acestei luni.

Când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare care urmează.

În ceea ce privește împlinirea termenului, legiuitorul a dispus că termenul care se socotește pe zile, săptămâni, luni sau ani se împlinește la ora 24,00 a ultimei zile în care se poate îndeplini actul de procedură.

Cu toate acestea, dacă este vorba de un act ce trebuie depus la instanță sau într-un alt loc, termenul se va împlini la ora la care activitatea încetează în acel loc în mod legal, dispozițiile art. 183 din Codul de procedură civilă fiind aplicabile.

Curgerea termenului. Prelungirea acestuia

Codul de procedură civilă reglementează la art. 184 o serie de reguli:

☞ Termenele încep să curgă de la data comunicării actelor de procedură, dacă legea nu dispune altfel;

☞ Se consideră că actul a fost comunicat părții și în cazul în care aceasta a primit sub semnătură copie de pe act, precum și în cazul în care aceasta a cerut comunicarea actului unei alte părți;

☞ Termenul procedural nu începe să curgă, iar dacă a început să curgă mai înainte, se întrerupe față de cel lipsit de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă, cât timp nu a fost desemnată o persoană care, după caz, să îl reprezinte sau să îl asiste;

☞ Termenul procedural se întrerupe și un nou termen începe să curgă de la data noii comunicări în următoarele cazuri:

1. când a intervenit moartea uneia dintre părți; în acest caz, se face din nou o singură comunicare la ultimul domiciliu al părții decedate, pe numele moștenirii, fără să se arate numele și calitatea fiecărui moștenitor;
2. când a intervenit moartea reprezentantului părții; în acest caz, se face din nou o singură comunicare părții.

Sanctiuni

De asemenea, Codul de procedură civilă reglementează la art. 185 sancțiuni pentru nerespectarea termenului, dispunând în acest sens că, atunci când un drept procesual trebuie exercitat într-un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage **decăderea din exercitarea dreptului**, în afară de cazul în care legea dispune altfel.

Actul de procedură făcut peste termen este lovit de **nulitate**.

În cazul în care legea oprește îndeplinirea unui act de procedură înăuntrul unui termen, actul făcut înaintea împlinirii termenului poate fi anulat la cererea celui interesat.

Textul art. 185 alin. (1) distinge între efectul principal al decăderii (pierderea dreptului procesual neexercitat în termen) și efectul secundar (anulabilitatea actului procesual îndepli-

nit peste termen - nulitate relativă, ce își produce efectele numai dacă este invocată de partea interesată).¹⁸

În doctrină s-a concluzionat că efectul decăderii ca sancțiune a nerespectării termenului, a etapei procesuale ori a ordinii procesuale, constă în pierderea unui drept ori în privarea de acel drept, referitor la îndeplinirea unui act de procedură.¹⁹

Repunerea în termen

Legiuitorul de drept comun a reglementat la art. 186 din Codul de procedură civilă că partea care a pierdut un termen procedural va fi repusă în termen numai dacă dovedește că întârzierea se datorează unor motive temeinic justificate.

În acest scop, partea trebuie să îndeplinească actul de procedură în cel mult 15 zile de la încetarea împiedicării, cerând totodată repunerea sa în termen. În cazul exercitării căilor de atac, această durată este aceeași cu cea prevăzută pentru exercitarea căii de atac.

Cererea de repunere în termen este de competența instanței care soluționează cererea privitoare la dreptul neexercitat în termen.

*Repunerea în termen a fost definită în doctrină*²⁰ ca fiind acea instituție procedurală, constând într-un beneficiu acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive temeinice a fost împiedicat să își exercite dreptul înăuntrul termenului imperativ, de a-și îndeplini acest drept și ulterior, fără ca instanța să îl decadă din dreptul său ori să dispună aplicarea unei alte sancțiuni, motivat de nesocotirea termenului.

Așa cum am arătat mai sus, Codul de procedură fiscală reglementează cadrul legal privind termenele procedurale în materie fiscală, făcând totodată trimitere la dispozițiile Codului de procedură civilă, republicat, care se aplică în ceea ce privește calculul termenelor, dacă legislația fiscală nu dispune altfel. Astfel, ca și în dreptul comun, și în procedura fiscală, dacă termenul se socotește pe ore, acesta începe să curgă de la ora zero a zilei următoare, iar dacă termenul se socotește pe săptămâni, luni sau ani, el se împlinește în ziua corespunzătoare din ultima săptămână ori lună sau din ultimul an. Dacă ultima lună nu are zi corespunzătoare celei în care termenul a început să curgă, termenul se împlinește în ultima zi a acestei luni.

Codul de procedură fiscală reglementează un termen special de soluționare a cererilor contribuabilului/plătitorului, de 45 de zile, care poate fi prelungit în anumite situații reglementate expres de legiuitor.

Codul de procedură fiscală reglementează, de asemenea, două cazuri de înlăturare a răspunderii pentru neîndeplinirea obligațiilor fiscale în termen, respectiv forța majoră și cazul fortuit, cu aplicarea și în materie fiscală a dispozițiilor corespunzătoare din Codul civil.

De asemenea, în materia procedurii fiscale sunt aplicabile prevederile din Codul de procedură civilă care reglementează sancțiunile nerespectării termenelor, respectiv decăderea din exercitarea dreptului și nulitatea actului de procedură făcut peste termen.

¹⁸ T. Patancius, *Sanctiunea decăderii în reglementarea NCPC*, <https://www.juridice.ro/259361/sanctiunea-decaderii-in-reglementarea-ncpc.html>

¹⁹ I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, Ed. Servo-Sat, 2000, p. 292, citat de T. Patancius, *Sanctiunea decăderii în reglementarea NCPC*

²⁰ T. Patancius, *op. cit.*

Așa cum s-a apreciat în doctrină²¹, dacă o persoană trebuia să îndeplinească un act într-un anumit termen, acea persoană este decăzută din dreptul de a mai îndeplini acel act, cu excepția cazului în care solicită și obține repunerea în termen. Dacă acel act se îndeplinește totuși, în afara termenului, acesta este lovit de sancțiunea nulității, în acest caz fiind prezumată vătămarea, având în vedere că normele de calcul al termenelor sunt norme de ordine publică. În măsura în care un act este făcut înlăuntrul unui termen în care legea oprește orice act de procedură, acesta este anulabil, la cererea persoanei interesate. Spre exemplu, dacă inspecția fiscală începe înainte de expirarea unui termen de 15 zile de la comunicarea avizului de inspecție, întreaga procedură de inspecție fiscală este lovită de nulitate.

Bibliografie:

1. Anghel Tanți, *Codul de procedură fiscală. Comentarii pe articole*, Editura Hamangiu, București, 2020
2. Costaș Cosmin Flavius (coord.), Dobrinescu Luisiana, Sasu Horațiu ș.a., *Codul de procedură fiscală. Comentariu pe articole*, Editura Solomon, București, 2016
3. Deleanu Ion, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, Editura Servo-Sat, 2000
4. Goh Anjie-Diana, *Forța majoră și cazul fortuit. Condiții. Divergența doctrinară. Jurisprudență*, www.juridice.ro
5. Patancius Tiberiu, *Sancțiunea decăderii în reglementarea NCPC*, www.juridice.ro
6. Suci Alexandru, *Excepțiile procesuale în noul cod de procedură civilă*, Editura Universul Juridic, 2013
7. *Decizia nr. 5081/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal*, <https://www.scj.ro/1093/detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=201697#highlight=##%20cazul%20fortuit>
8. *Hotărârea Curții (Camera a doua) din 18 decembrie 2007 (cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Cour de cassation - Franța) - Société Pipeline Méditerranée et Rhône (SPMR)/Administration des douanes et droits indirects, Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières (DNRED) în Cauza CJUE C-314/06 (JO C 51/23.2.2008)*
9. *Legea contabilității nr. 82/24.12.1991*, republicată (M.O. nr. 454/18.06.2008), cu modificările și completările ulterioare
10. *Legea nr. 287/17.07.2009 privind Codul civil*, republicată (M.O. nr. 505/15.07.2011), cu modificările ulterioare
11. *Legea nr. 134/01.07.2010 privind Codul de procedură civilă*, republicată (M.O. nr. 247/10.04.2015), cu modificările și completările ulterioare
12. *Legea nr. 207/20.07.2015 privind Codul de procedură fiscală* (M.O. nr. 547/23.07.2015), cu modificările și completările ulterioare
13. *Legea nr. 295/18.12.2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, precum și aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare* (M.O. nr. 1.266/21.12.2020)

²¹ C.F. Costaș (coord.), L. Dobrinescu, H. Sasu ș.a., *op. cit.*, p. 188